

Ophoging

Bomen zijn emoties. Dat merk je bijvoorbeeld wanneer een buurt opgehoogd moet worden en veel bomen worden gekapt. Bij de herinrichting komen doorgaans minder bomen en struiken terug met o.a. als gevolg: verlies aan groen met een hoge belevingswaarde, vermindering van de sociale cohesie door onderlinge ruzies over de ophoging, vermindering van de luchtkwaliteit, bezwaarschriften en voor ambtenaren veel extra werk.

Het laatste is de reden waarom zowel de politiek als de ambtenaren het dereguleren van de bomenverordening 2006 op hun wensenlijstje hebben staan om de werkbaarheid ervan te vergroten. Anders gezegd: minder kapvergunningen waartegen de burger bezwaar kan maken. Wat valt er te dereguleren zonder dereguleringsdoelen? Capelle heeft nog steeds geen visie op het groen, geen eindbeeld, geen normen, geen groen- en bomenbeleid, geen inrichtings- en onderhoudsplannen die openbaar zijn. Meester Bas Visser, Nederlands bekendste jurist op het gebied van bomen, heeft de gemeente geadviseerd bij de evaluatie van de bestaande bomenverordening en heeft daarvoor expliciet gewaarschuwd: geen deregulering zonder visie en normen! Nog minder regels? Een soort Groene kaart waarop beschermde en onbeschermde bomen staan?

Vrije bomen

Onbeschermde bomen worden ook wel 'vrije bomen' genoemd. Dat zijn bomen die op elk gewenst tijdstip door Jan en Alleman gekapt en niet meer herplant hoeven te worden. Bij werkzaamheden niet meer ontzien hoeven te worden. In alle opzichten onbeschermd zijn. Dat is de snelste manier om Capelle te ontgroenen!

Deze boom had de werkzaamheden van de aannemer moeten overleven. De stam van deze boom stond recht voordat hij in contact kwam met deze aannemer! Zo gaat elke boom dood bij werkzaamheden.

Regels en visie

Er zijn in Capelle nauwelijks regels voor bomen. Er zijn slechts twee stukken die hierop betrekking hebben: het Bomenstructuurplan uit 1996 en de Bomenverordening 2006. Probleem bij deze Bomenverordening is vooral dat er onduidelijke kapcriteria zijn, die door de gemeente zelf beoordeeld worden. Zo van: deze slager keurt hier zijn eigen vlees. Hoezo teveel regels??? Wat zijn de werkelijke kwaliteiten achter deze regels?

Regels afschaffen zonder concreet beleid en visie geeft het volgende resultaat: niemand begrijpt er nog wat van.

Bij dereguleren denkt iedereen aan een teveel aan bureaucratie. Maar hier zijn zo weinig regels, dat er geen sprake is van bureaucratie, maar emotiecratie. Maar waar komen dan toch al die emoties vandaan?

Als je zulk groen had voor ophoging (Noorse Buurt) ...

en drie jaar na herinrichting ziet het er nog zo uit (Schollevaar)...

of het vertrouwde, deels groene uitzicht zoals op de linker foto... veranderde in een veel minder groen uitzicht zoals op de rechter foto, waardoor een bewoner niet meer met plezier op zijn balkon zit...

dan praten mensen met emotie over (toekomstige) veranderingen in hun omgeving, over herinrichtingen en ophogingen....

Reden ophoging

Door inklinken neemt de afstand tussen het maaiveld en het open waterpeil sterk af. Reden om onderhoud te plegen omdat anders de weg te laag komt te liggen. Of het grondwaterpeil moet worden verlaagd, hetgeen bepaalde nadelige gevolgen met zich brengt. Zonder ophoging komen de ingangen van de deuren van woningen en garages zo hoog te liggen, dat de toegang bemoeilijkt wordt. Door de grond in één keer met 30 – 50 cm op te hogen, gaan inderdaad veel bomen dood, zo niet alle. Capelle krijgt extra geld voor zijn slappe bodem.

Maatwerk

Sommige boomsoorten verdragen geen ophoging, anderen kunnen een ophoging van 30 cm prima aan. Wanneer rond een boom de grond regelmatig wat opgehoogd wordt, zijn er voor veel soorten bomen geen of weinig overlevingsproblemen. Particulieren die dat met hun boom in eigen tuin doen, hebben hier goede ervaringen mee.

Volgens de gemeente is ophoging ook vaak

Door niet alle grond evenveel op te hogen, kon de boom rechts worden gespaard.

nodig voor de rioleringen. Advies van een ir. milieuhygiëne; "bij ophogen vanwege riolering moet je je echter altijd afvragen: welke delen van het riool en waarom? Die informatie verkrijgt je uit een rioolinspectie. Zo kun je maatwerk leveren en hoeft niet een hele wijk overhoop gehaald te worden. Maatwerk lijkt duurder, maar is het niet. Dat komt omdat Capelle niet alle kosten van ophogen doorberekent. Zo worden de kosten van herplant van bomen er niet bij opgeteld. Capelle heeft een slappe veenbodem. Daarom kunnen er rioolproblemen optreden zoals: knelpunten

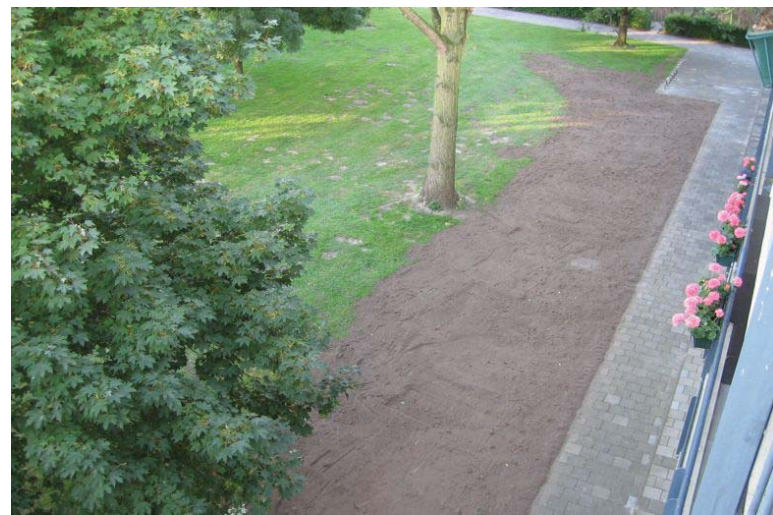
bij het aansluiten van putten en kolken, of een riolering met te weinig dekking (= hoeveelheid grond boven het riool). Er moeten dan maatregelen getroffen worden die weer afhankelijk zijn van de verschillende aanlegmethoden van de riolen (onder of naast wegen, zwevend, onderheid of opgeboeid). Ophogen kan gebeuren met nieuwe methoden zoals piepschuim en bims (een lichter materiaal). Er zullen ook milieu-eisen ingepast moeten worden, zoals het beperken van de vervuiling en de menging van vuil water met hemelwater. Verder moet nog rekening gehouden worden met de problematiek rond drooglegging (in Capelle baggeren) en het grondwaterpeil. Pas als dit alles goed bekeken is, kun je maatwerk voor ophogen leveren.

Anders: de grond open maken en maar zien wat we tegen komen. Dat kan ook, maar is wel erg duur". (naam ir. bij ons bekend).

Het is ons duidelijk: ophogen is een ingewikkelde materie. Moeten daarom alle bomen voordat de ophoging gaat beginnen maar gerooid worden om te voorkomen dat zij later misschien dood zullen gaan? Moeten wij bij herinrichting het verlies aan bomen en struiken dan maar accepteren? Een goede oplossing kwam vanuit een initiatiefnemer van de Noorse Buurt: "vraag een extern adviesbureau welke bomen op welke manier kunnen overleven. Kosten: ongeveer 1.000 euro".

Ophogen tot stamvoet

Vraag is natuurlijk of er in een wijk altijd en overal evenveel ophoging nodig is. Nee, rond bomen zakt de grond wat minder. Ophogen tot aan de stamvoet van een boom is heel goed mogelijk.

Ophogen tot aan de stamvoet van een boom. Dit overleeft een boom prima!"

Op deze wijze deed ComWonen een ophoging op advies van het bureau Oranjewoud. De stoep en de wegen werden opgehoogd, zodat de mensen goed in hun huizen konden komen. Het groen bleef zoals het was; hier klinkt de grond tenslotte veel minder snel in. Het groene oppervlak ligt nu wel wat lager en is daardoor natuurlijk ook natter.

Dat is geen enkel probleem, want hier staan boomsoorten die veel water opnemen en dat aan de lucht teruggeven via verdamping. En dat zijn nu juist de bomen die hier van nature thuishoren en dus zonder problemen kunnen groeien. Dit is een voorbeeld hoe je 'maatwerk' kunt leveren bij het ophogen van de grond.

Ophoging waarbij alle bomen gespaard werden.

Bovenstaande foto toont nog een groot verschil tussen de werkwijze van het adviesbureau Oranjewoud en de gemeente Capelle. Op deze foto ziet men bomen in verschillende leeftijdscategorieën: vooraan een jonge boom nog door twee palen gesteund. Links een boom die valt in de Capelse middenklasse leeftijdscategorie. Midden achter de al wat oudere bomen, die over enkele jaren gekapt zullen worden. Doordat er verschillende generaties bomen zijn, is er altijd groenvolume en creëer je geen kaalslag. Gewoon een kwestie van vooruit denken....

"Het wordt wel weer hoog"

Met de kap van bomen in verband met een ophoging en herinrichting van een buurt, ontstaat enorm veel onrust. In een rustig, gemoedelijk buurtje kunnen ruzies en conflicten opbloeien, die nog jaren lang voortduren.

Niet alleen de bomen verdwijnen, ook een deel van de sociale cohesie. Huilende kinderen, omdat de struiken waarin zij altijd speelden, zijn verdwenen (Schollebaar). Bewoners die zich onveilig en onbeschermt voelen (Dalpad). Een veel gehoorde reactie hierop van de gemeente: " Het wordt wel weer hoog" Ja, maar dan zijn we wel weer 10 jaar verder!!!

Het denken over groen moet bij ophogen en herinrichten om. Ophogen wil iedereen wel, maar ten koste van zoveel verlies aan groen doet zeer. Bij herinrichting en ophoging zou de gemeente uit moeten gaan van de bestaande situatie. Uitgaan van hoe je bomen kunt behouden. Bomen zijn emotie...

Oude klimboom.

Wanneer de waarde van 1 oude boom wordt begrepen, is er een draagvlak voor het overige groen.

Een oude klimboom (Catalpa) in de Noorse buurt 2008, die moet verdwijnen vanwege de ophoging daar. In deze boom is zelfs een plankje waar kinderen op kunnen zitten, in de boom vastgegroeid. Deze klimboom hoort eigenlijk op de monumentale bomenlijst te staan. Helaas heeft de gemeente hem nu op de lijst voor kap geplaatst.

Momenteel is er in Nederland grote vraag naar 'klimbomen'. Het is 'trendy' voor een gemeente om te kunnen pronken met een klimboom. Veel gemeenten zoeken stad en land af naar een klimboom, waar kinderen in kunnen spelen. Helaas, ze zijn er niet... de boomkwekers hebben uitsluitend opgekroonde bomen (zonder lage zijtakken) en kunnen op korte termijn niet aan deze nieuwe vraag voldoen. Visies veranderen nu eenmaal sneller dan bomen kunnen groeien!

Deze bomen zullen niet veel breder worden en zijn al erg hoog. Dit is de nieuwste ontwikkeling in de bomenkwekerij. Bomen kweken die op zeer kleine plek nog kunnen groeien.

Zuilvormige resistente iep.

Tip bij herinrichting: veel boomsoorten worden tegenwoordig zuilvormig gekweekt i.v.m. de geringe boven- en ondergrondse ruimte in een stad. Dat is veel goedkoper dan bomen in deze vorm snoeien!

Kijk voor meer informatie hierover eens op: www.straatbomen.nl, of op www.vdberk.nl en ga dan naar bomenzoeker.

Oproep om natuurvriend(in) te worden.

Als u ons financieel wilt steunen, kunt u uw bijdrage overmaken op:
giro nummer 42 89 550
t.n.v. Stichting Natuurvrienden Capelle
aan den IJssel en omgeving
te Capelle aan den IJssel